

การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดย
ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย่อนยุค สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4 โรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคม อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์
The Development of Instructional Document for Fundamental
Classical Guitar Praticce by Applying Local Wisdoms
of Rum Wong Yorn Yook Song for Matthayom 4
of Lomkao Pittayakom School in Petchabun

อุกฤษ ทุนประเสริฐ^{1*}, มนัส วัฒนไชยยศ², บรรจง ชลวิโรจน์³
U-krid Thunpraserd^{1*}, Manat Wattanachaiyot², Banjong Cholviroj³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย่อนยุค สำหรับนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย่อนยุค กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน ซึ่งได้สุ่มตัวอย่างง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน (Pre-test) หลังเรียน (Post-test) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 คือแบบทดสอบวัดความรู้ทั่วไปในด้านการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก ตอนที่ 2 คือแบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิก

ผลการวิจัยพบว่า

1. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย่อนยุคระดับสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ

^{1*} นักศึกษาศาขาวิชาดนตรี, หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา e-mail: jameswest@hotmail.co.th

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

85.19/ 83.22 ซึ่งผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพในการทดลองใช้นวัตกรรมตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ระดับ 80/ 80 เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ข้อที่ 1 ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐานโดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุคสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 24.97 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.59) คิดเป็นร้อยละ 83.22 สูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนซึ่งมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 15.07 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.75) คิดเป็นร้อยละ 50.22 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2 ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

คำสำคัญ: เอกสารประกอบการสอน, ปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน, ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงรำวงย้อนยุค

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop the handout on fundamental classical guitar practice by applying local wisdoms of students from Mathayomsuksa 4 students; the basic requirement of the program is 80/80, and 2) to compare pre and post learning achievement. The research samples were 30 students from Mathayomsuksa 4 who were studying in the first semester, 2012 academic year at Lomkao Pittayakom school by simple random sampling method. The research instruments consisted of handout, pre-test and post-test evaluation.

The findings revealed as follows:

1. The efficiency of handout on students from Mathayomsuksa 4 by applying local wisdoms of the period Ram Wong Yorn Yook Song was 85.19/83.22, which established criteria of 80/80 as already hypothesized.

2. The studying achievement of students on basic classical guitar period by applying local wisdoms of the period Ram Wong Yorn Yook Song, The average score was 24.97 which was higher than before studying and the average score was 15.07 at the .05 level of significance.

Keywords: Handout, Fundamental classical guitar practice, Local wisdom apply of Ram
Wong Yorn Yook Song

บทนำ

ดนตรีเป็นผลงานสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อสิ่งแวดล้อมธรรมชาติวิถีชีวิตจึงสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นอยู่ลักษณะนิสัย ประเพณี วัฒนธรรม ตลอดจนภูมิปัญญาของผู้คนท้องถิ่นต่างๆในยุคสมัยต่างกัน ดังนั้นดนตรีจึงเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์อย่างหนึ่งที่สามารถนำไปอ้างอิงได้ และนับได้ว่าเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมที่มีคุณค่าควรได้รับการบำรุงรักษาเพื่อคงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติต่อไป

ดนตรีสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ตลอดจนนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันจึงมีประโยชน์และช่วยพัฒนาอารมณ์ความรู้สึกหลายประการ ช่วยทำให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ปลดปล่อยอารมณ์ไม่ให้เครียด ผ่อนคลายอารมณ์ได้ ช่วยทำให้จิตใจสงบ และมีสมาธิในการทำกิจกรรมทั้งหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยพัฒนาด้านการเรียนรู้ โดยนำไปบูรณาการกับวิชาอื่นให้เกิดประโยชน์ช่วยเป็นสื่อกลางในการเชื่อมความสัมพันธ์อันดี และใช้เป็นกิจกรรมทำร่วมกันของครอบครัว หรือเพื่อนฝูง เช่น การร้องเพลงและเต้นรำด้วยกัน

ผลงานทางดนตรีที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นมาโดยศิลปินในยุคสมัยต่างๆซึ่งแสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษและศิลปินทั้งหลาย และบ่งบอกถึงควมมีอารยธรรมแสดงถึงเอกลักษณ์ประจำชาติ จึงมีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์และสืบทอด และพัฒนาให้คงอยู่ต่อไปเพื่อสร้างความภาคภูมิใจและเป็นมรดกทางวัฒนธรรมต่อไป ทฤษฎีภูมิปัญญาต่อทศอม (2555)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน ภูมิปัญญาประเภทนี้ส่วนมากแสดงออกถึงความสนุกสนาน และยังเป็นคติสอนใจสำหรับคนในสังคม ซึ่งมีส่วนแตกต่างกันออกไปตามโลกทัศน์ของคนในภาคต่างๆ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับสมุนไพรและตำรายาพื้นบ้าน ภูมิปัญญาประเภทนี้เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ของคนในอดีตและถ่ายทอดให้กับคนรุ่นหลังถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะถือว่าเป็นปัจจัยสี่ ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับมนุษย์ หากได้รับการพัฒนาหรือส่งเสริมจะเป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมในอนาคตได้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการประดิษฐ์กรรมเทคโนโลยีและสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนไทยในแต่ละภาคนั้นถือเป็นการประดิษฐ์กรรมและหัตถกรรมชั้นเยี่ยม ซึ่งปัจจุบันไม่ได้รับความสนใจในการพัฒนาและส่งเสริมภูมิปัญญาประเภทนี้เท่าที่ควร หากมีการเรียนรู้และสืบทอดความคิดเกี่ยวกับการประดิษฐ์กรรมและหัตถกรรมให้แก่เยาวชน จะเป็นการรักษาภูมิปัญญาของบรรพชนได้อีกทางหนึ่ง

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยต้องการอนุรักษ์บทเพลงร่ำวงย้อนยุคจากกลุ่มผู้สูงอายุในเทศบาล ตำบลสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ที่กำลังจะหายสาบสูญไปจากประเทศไทย ซึ่งที่ผ่านมาเราใช้รูปแบบของดนตรีตะวันตกมาใช้ จากที่ผ่านมาอาจจะไม่เหมาะกับการเรียนการสอนในบ้านจึงต้องการสร้างชุดการสอน เรื่อง การปฏิบัติคีตารคลาสสิกจากบทเพลงบ้านเราเพื่อให้เกิดประโยชน์เพื่อให้เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับคนไทยมากที่สุด

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐานโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคม ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐานโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคม อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคม อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ที่เรียนวิชาดนตรีพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2555

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคม อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน ซึ่งได้สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐานโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคม อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

ตัวแปรตาม ได้แก่

ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้ มีลักษณะเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นให้กับนักเรียนไว้ดังนี้ การวิจัยครั้งนี้ เพศ อายุ ความแตกต่างทางด้านพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม อารมณ์ สติปัญญา และสภาพแวดล้อมของนักเรียน ไม่เป็นตัวแปรที่นำมาศึกษา นักเรียนต้องฝึกฝนตนเองนอกตารางเรียนหลังเลิกเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐานโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถ การอ่านโน้ตและปฏิบัติเพื่อความเข้าใจ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างเอกสารประกอบการสอนการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐานและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยเกิดแนวคิดที่จะสร้างเอกสารประกอบการสอนในการแก้ปัญหาในเรื่องการอ่านโน้ตและการฝึกปฏิบัติของความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ว่า ผู้เรียนทุกคนไม่สามารถเรียนได้เท่าเทียมกันในระยะเวลาที่กำหนด จึงจำเป็นต้องใช้สื่อและนวัตกรรมการสอนที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นการศึกษาวิจัยเชิงทดลองซึ่งมีรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แผนภาพระบวงมือ สรีระท่าทางการปฏิบัติคีตารคลาสสิกแผนภาพแสดงโน้ตดนตรีสากลแบบทดสอบระหว่างเรียนในหน่วยที่ 1–3 แบบทดสอบวัดความสามารถในการปฏิบัติคีตารคลาสสิกระหว่างเรียนในหน่วยที่ 4–6

1. แบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน (Pre-test) หลังเรียน (Post-test) เป็นเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คือแบบทดสอบวัดความรู้ทั่วไปในด้านการปฏิบัติคีตารคลาสสิก

ตอนที่ 2 คือแบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติคีตารคลาสสิก

2. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การสร้างและการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีขั้นตอนและกระบวนการสร้าง ดังนี้เลือกเรื่องและกำหนดหัวข้อให้ครอบคลุมกับเนื้อหาของเอกสารประกอบการสอนที่จะสร้าง ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการเรียนรู้ แนวคิดพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนดนตรี สื่อการเรียนการสอน

2.2 สร้างเอกสารประกอบการสอนและจัดทำสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหา โดยแบ่งเนื้อหาของเอกสารประกอบการสอนออกเป็นทั้งหมด 6 หน่วยการเรียนรู้ ใช้เวลาในการเรียนทั้งหมด 16 ชั่วโมง วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ (สาระดนตรี) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 6 แผน ผู้วิจัยนำเอกสารประกอบการสอน เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และประเมินคุณภาพของเอกสาร

2.3 การทดลองแบบรายบุคคล (1: 1) ผู้วิจัยนำเอกสารประกอบการสอน ไปทดลองใช้ (Try Out) จากการทดลองใช้ครั้งนี้ พบว่าเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีข้อบกพร่องที่ต้องนำมาปรับปรุงแก้ไข ได้แก่ การเลือกใช้ภาพไม่สื่อความหมายกับผู้เรียน การเลือกใช้ภาษาและคำศัพท์ที่ยากเกินไปไม่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ผู้เรียนไม่เข้าใจแผนภาพระบบนิ้ว สรีระและการปฏิบัติคีตารคลาสสิก แผนภาพแสดงโน้ตสากล ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขเอกสารประกอบการสอน ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น แล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาความเหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง

2.4 การทดลองหาประสิทธิภาพกับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยนำเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไปใช้จัดการเรียนการสอนจริง (Trial Run) ให้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหล่มเก่าพิทยาคม อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 30 คน พบว่าเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตาร

คลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 85.19/83.22 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพโดยรวม ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ที่ระดับ 80/80

2.5 แบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน (Pre-test) หลังเรียน (Post-test) เป็นเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 คือแบบทดสอบวัดความรู้ทั่วไปในด้านการปฏิบัติคีตารคลาสสิก และตอนที่ 2 คือแบบประเมินเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติคีตารคลาสสิกผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาตามขั้นตอนและกระบวนการสร้าง

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้ก่อนการเรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4

2. ผู้วิจัยดำเนินการสอนเองทั้งหมด ตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ในเอกสารประกอบการสอน ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ระยะเวลาในการสอน 16 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็น 5 กลุ่มๆละ 6 คน ใช้เวลาระหว่างปิดภาคเรียน สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 1 ชั่วโมง

3. เมื่อสิ้นสุดการเรียนในเนื้อหาของแต่ละหน่วยผู้วิจัยจะประเมินผลด้วยแบบทดสอบระหว่างเรียนในแต่ละบทต่างๆ เพื่อรวมผลการประเมิน คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 83.22

4. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน และหลังการเรียน เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนการสอน ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80

2. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการทดสอบที (t-test Dependent)

ผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้

1. เอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐาน โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 85.19/83.22 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 หมายความว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบท้ายหน่วยแต่ละหน่วยของเอกสารประกอบการสอน คะแนนของนักเรียนทั้งหมด ได้ค่าเฉลี่ย 85.19 และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมดได้ค่าเฉลี่ย 83.22 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ และสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดีที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าเนื้อหาในแต่ละบทเรียนได้ถูกนำมาวิเคราะห์แยกออกให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยเริ่มจากเนื้อหาที่มีความง่ายไม่ซับซ้อน ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาจากง่ายไปสู่ยากตามลำดับ เนื่องด้วยเอกสารประกอบการสอน นี้ได้จัดทำในรูปของสื่อประสม ซึ่งเป็นการนำสื่อการเรียนรู้หลายอย่างมาสัมพันธ์กันตั้งแต่สื่อตัวผู้สอน สื่อเอกสาร สื่ออุปกรณ์ดนตรี ซึ่งแต่ละชนิดมีจุดเด่นที่สนับสนุนประสิทธิภาพการเรียนรู้ต่อกัน จึงทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและสนใจที่จะเรียนรู้จนจบเนื้อหา ซึ่งตรงกับทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ (Skinner) ว่าด้วยการเสริมแรงข้อหนึ่งว่า: การเรียนรู้จะเกิดขึ้นรวดเร็วถ้าเนื้อหาสาระที่เรียนรู้ได้มีการจัดให้เป็นไปตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายาก

งานวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บัญชา วงศ์ชื่อ (2551) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) เรื่องเครื่องหมายแทนเสียง เครื่องหมายกำหนดจังหวะและคัพทและเครื่องหมาย ทางดนตรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่าค่าประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 86.77/87.56 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ที่ระดับ 80/80 ในการสอนดังกล่าวนี้เป็นการนำเอาแนวคิดและทฤษฎีการสอนของนักการศึกษาดนตรี และคีตกวีที่ได้ทำการทดลองสอนมาทำการทดลองใช้จนเป็นที่ยอมรับดังเช่น สอดคล้องกับแนวคิดของดิวอี้ (Dewey) ที่มีความเชื่อว่านักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีด้วยการลงมือสัมผัสด้วยตนเอง เชื่อว่าการประกอบกิจกรรมด้วยตนเองจะทำให้เกิดการพัฒนาไปสู่ความเจริญก้าวหน้า และตรงตามแนวคิดของ ดร.ชินอิจิ ซูซูกิ (Shinichi Suzuki) นักการศึกษาดนตรีชาวญี่ปุ่นที่สอนไวโอลินด้วยวิธีการจำเลียนแบบโดยครูสาธิตให้นักเรียนดู แล้วนักเรียนปฏิบัติตามจนเกิดความชำนาญ เช่นเดียวกับหลักการของ บียอร์นาร์ เบอร์กตัน (Bjornar Bergethon) และยูนิค บอร์ดแมน (Eunice Boadman) นักการศึกษาชาวอเมริกาที่ว่าควรสอนเนื้อหาเกี่ยวกับองค์ประกอบของดนตรี โดยใช้วิธีการผสมผสานประสบการณ์ทั้ง 6 ด้าน

ประกอบด้วย การฟัง การร้องเพลง การเล่นเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกาย การคิดสร้างสรรค์ การอ่านโน้ต

2. จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐานโดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลปรากฏว่า คะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย แสดงว่าเอกสารประกอบการสอน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ทดลองเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ผลดีมากขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมในชุดการสอนเน้นให้ผู้เรียนได้ทดลองฝึกปฏิบัติจริง โดยได้จัดเรียงลำดับของกิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอนจากง่ายไปยาก มีการทดสอบและปรับปรุงเอกสารประกอบการสอนในด้านเนื้อหา เวลา กิจกรรม ตลอดจนการประเมินผล ให้มีความเหมาะสมและมีการสาธิตให้การเรียนรู้ได้ดีก็ด้วยการลงมือสัมผัสด้วยตนเอง

จากการวิจัยเกี่ยวกับเอกสารประกอบการสอน และผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการเรียนด้วยเอกสารประกอบการสอนที่มีประสิทธิภาพ มีการจัดเนื้อหา เวลา กิจกรรม ตลอดจนการประเมินผลที่เหมาะสมนั้น ช่วยทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และการเรียนรู้ผลแห่งการปฏิบัติเป็นระยะๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะมุ่งมั่นทำสิ่งนั้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติกีตาร์คลาสสิกพื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย้อนยุค ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่าในการพัฒนาเอกสารประกอบการสอน ให้เกิดประสิทธิภาพผู้วิจัยควรพิจารณา ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ครูผู้สอนควรมีกิจกรรมเตรียมไว้ให้นักเรียนบางคนที่ศึกษาบทเรียนเสร็จก่อนเพื่อนคนอื่น ๆ เช่น หนังสืออ่านเพิ่มเติม สื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับด้านดนตรีต่างๆ ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม
2. ครูผู้สอนควรบรรยายเสริม นอกเหนือจากเนื้อหาที่มีในเอกสารประกอบการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
3. ในการสร้างเอกสารประกอบการสอน ประกอบคำบรรยายนั้นควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายเป็นข้อความสรุปสั้นๆ และควรมีภาพประกอบเนื้อหาเพื่อสร้างความสนใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

4. การสอนการปฏิบัติคีตารคลาสสิกนั้น ครูผู้สอนควรสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนว่าคนใด ยังไม่สามารถปฏิบัติได้ตามขั้นตอนในกิจกรรมดังกล่าว สามารถให้นักเรียนฝึกฝนนอกเวลาได้จะทำให้ กิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้วิจัยที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างเอกสารประกอบการสอน ควรทดลองทำการวิจัย เกี่ยวกับการสร้างเอกสารประกอบการสอน รูปแบบต่างๆ ในระดับชั้นต่างๆ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่นๆ เพื่อเพิ่มความหลากหลายในการนำเอกสารประกอบการสอนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและ พัฒนาเอกสารประกอบการสอนต่อไป

2. ควรขยายผลการทดลองใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิก พื้นฐาน โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย่อนยุคระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไปยังโรงเรียนต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนการปฏิบัติคีตารคลาสสิกในวิชาดนตรีสากล

3. ผู้วิจัยควรทำการศึกษาวิจัยเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการใช้อเอกสารประกอบการสอน รายวิชาการปฏิบัติคีตารคลาสสิกพื้นฐานโดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงร่ำวงย่อนยุคระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วย

เอกสารอ้างอิง

ทรูปลูกปัญญา.คอม. (2555). ภูมิปัญญาทางดนตรี. ค้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2555

จาก http://www.truelookpanya.com/true/knowledge_detail.php?mul_content_id=2753.

บัญชา วงศ์ชื่อ. (2551). การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) เรื่องเครื่องหมายแทนเสียงเครื่องหมายกำหนดจังหวะและคัพทและเครื่องหมายทางดนตรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6. ค้นเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2555 จาก <http://www61.19.192.214/portfolio/bancha.pdf>